

Juridiskie aspekti E-komercijā

Agris Repšs, Partneris
Rīga, 11.04.2008

The Pan-Baltic M&A and Business Law Firm

www.sorainen.com

Saturs

1. Svarīgākie normatīvie akti
2. Personas datu aizsardzība
3. Patērētāju tiesību aizsardzība
4. Reklāmas jautājumi
5. Darījumi e-vidē
6. Speciāli noteikumi (ierobežojumi)
pakalpojumu sniegšanai un produktiem

Mērķis: iepazīstināt ar svarīgākajiem *check-list* juridiskajiem jautājumiem

1. Svarīgākie normatīvie akti

- Informācijas sabiedrības pakalpojumu likums
- Fizisko personu datu aizsardzības likums
- Patērētāju tiesību aizsardzības likums
- Elektronisko dokumentu likums
- Reklāmas likums
- Elektronisko sakaru likums
- **Ir virkne citu likumu, kas mazāk tieši attiecas, bet satur vispārīgas normas, kas attiecas vienmēr.**
- **Nav tādas nozares, kā e-komercijas tiesības**

2. Personas datu aizsardzība

- **Datu subjekts:** tieši vai netieši identificējama fiziska persona
- **Personas dati:** jebkāda informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisko personu
- **Datu apstrāde** - jebkura darbība ar datiem (vākšana, reģistrēšana, ievadīšana, glabāšana, sakārtošana, pārveidošana, izmantošana, nodošana, pārraidīšana un izpaušana, bloķēšana vai dzēšana)
- **Pārzinis** - kontrolē un nosaka apstrāde mērķus un līdzekļus + atbild par apstrādi

2. Personu datu aizsardzība

- Piemērojamība:
  - Pārzinis atrodas LR
  - Aprikojums, ko izmanto PD apstrādei atrodas LR (izņemot, ja tikai datu pārraide caur LR teritoriju)
- Apstrādes pamats:
  - 1) piekrišana;
  - 2) līgumsaistības
  - 3) pārziņa likumā noteikto pienākumu veikšana
  - 4) datu subjekta vitāli svarīgas intereses
  - 5) sabiedrības interešu ievērošana vai publiskās varas uzdevumi
  - 6) lai realizētu pārziņa vai tās trešās personas likumiskās intereses, kurai personas dati atklāti

2. Personu datu aizsardzība

- Informēšanas pienākums
- Personu datu apstrādes reģistrācija
  - Izņēmumi
  - Būtiskākais - pārzinis var neregistrēt personas datu apstrādi, ja viņš norīko personas datu aizsardzības speciālistu
- Datu nodošana uz citām valstīm

2. Personu datu aizsardzība

- Datu subjekta ir tiesības iegūt informāciju :
  - par sevi
  - par personām, kas saņēmušas informāciju par viņu
  - par pārzinu, apstrādes mērķi, apjomu, veidu, labojumiem, dzēsumiem, ieguves avotu
  - tiesības pieprasīt, lai viņa personas datus papildina vai izlabo, kā arī pārtrauc to apstrādi vai iznīcina tos, ja personas dati ir nepilnīgi, novecojuši, nepatiesi, pretlikumīgi iegūti vai arī tie vairs nav nepieciešami vākšanas mērķim

3. Patērētāju tiesību aizsardzība

- Vispārīgie noteikumi - attiecas uz visiem
  - Netaisnīgi līguma noteikumi
  - Līgumam neatbilstoša prece vai pakalpojums
  - Garantija
  - Prasījums par līgumam neatbilstošu preci vai pakalpojumu
  - Informācija par precēm un cenu

3. Patērētāju tiesību aizsardzība

- Distances līgums - ir vienošanās starp patērētāju un pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, pamatojoties uz pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja piedāvājumu ar Interneta, elektroniskā pasta un citu informācijas nosūtīšanas vai pārraidīšanas līdzekļu starpniecību
- Īpaši marķēšanas noteikumi atsevišķām precēm
- Atsevišķām precēm īpašas prasības attiecībā uz distances līgumos ietveramo informāciju
- Pamatprincipi:
  - Līguma/piedāvājumā obligāti iekļaujamā informācija

3. Patērētāju tiesību aizsardzība

- Pienākums ne vēlāk kā piegādes vai pakalpojuma sniegšanas brīdī sniegt patērētājam:
  - 1) rakstisku apstiprinājumu vai apstiprinājumu citā patērētājam pieejamā vizuāli vai audiāli uztveramā un saglabājamā veidā par
    - nosaukums (firma), reģistrācijas numurs un datums, vārds, uzvārds un, ja tiek prasīta priekšapmaksa, arī adrese
    - preces vai pakalpojuma raksturojums
    - preču un pakalpojumu cena (ieskaitot visus nodokļus)
    - maksa par piegādi (ja maksa ir paredzēta)
    - samaksas, piegādes vai izpildes kārtība;
    - informācija par atteikuma tiesībām

3. Patērētāju tiesību aizsardzība

- 2) informāciju par garantiju un apkalpošanu pēc pārdošanas
- 3) informāciju par līguma atcelšanas nosacījumiem (ja nav noteikts konkrēts līguma darbības termiņš vai ja termiņš ir ilgāks par gadu).
  - Atteikuma tiesības - 14 d (var vienoties par garāku termiņu)
  - Ja nav ievēroti noteikumi - 90 d!

4. Reklāmas jautājumi

- Reklāmas vispārīgie noteikumi
- Akcijas - atlaides, izpārdošanas, īpašie piedāvājumi
- Reklāma un marketings internetā:
  - Piedāvājumi noslēgt distances līgumu-
distances līgumu noteikumi (patērātāju tiesībās)
  - Komerciāli paziņojumi (e-komercijā)

4. Reklāmas jautājumi

- **Komerčiāls paziņojums** - jebkāds paziņojums elektroniskā veidā, kas paredzēts tiešai vai netiešai preču vai pakalpojumu reklamēšanai vai arī tāda komersanta, organizācijas vai personas tēla reklamēšanai, kas veic komercdarbību, saimniecisku darbību vai reglamentēto profesionālo darbību.
- **Vispārīgās prasības komerciālajiem paziņojumiem:**
  1. tas ir skaidri atpazīstams kā komerciāls paziņojums
  2. ir skaidri nosakāma persona, kuras vārdā šis komerciālais paziņojums izplatīts
  3. ir precīzi formulēts piedāvājuma saturs un pakalpojuma saņemšanas noteikumi
  4. atlaides, prēmijas un balvas ir skaidri atpazīstamas, un to saņemšanas noteikumi ir skaidri izklāstīti
  5. reklāmas sacensības, loterijas vai spēles ir skaidri atpazīstamas, un attiecīgie dalības noteikumi ir viegli pieejami, kā arī skaidri un nepārprotami izklāstīti
  6. pakalpojuma saņēmējam ir dota iespēja atteikties no turpmāku komerciālu paziņojumu saņemšanas

4. Reklāmas jautājumi

- Bez saņēmēja piekrišanas **aizliegts** izmantot komerciāla paziņojuma sūtīšanai e-pastu, kurus izmantojot iespējams individuāls kontakts ar pakalpojuma saņēmēju.
- Pakalpojuma sniedzējs, kas savu komercdarījumu ietvaros ieguvis no pakalpojuma saņēmējiem e-pasta adreses, drīkst tās izmantot citiem komerciāliem paziņojumiem, ja:
  - 1) komerciālie paziņojumi tiek sūtīti par līdzīgām pakalpojuma sniedzēja precēm vai pakalpojumiem;
  - 2) pakalpojuma saņēmējs jau sākotnēji nav iebildis par turpmāku elektroniskā pasta adreses izmantošanu;
  - 3) pakalpojuma saņēmējam katrā turpmākajā komerciālā paziņojuma saņemšanas brīdī tiek dota nepārprotama bezmaksas iespēja atteikties no turpmākas elektroniskā pasta adreses izmantošanas.

4. Reklāmas jautājumi

- Elektronisko pastu aizliegts izmantot komerciāla paziņojuma sūtīšanai, ja tiek slēpta vai noklusēta sūtītāja identitāte (nederīga e-pasta adrese)
- Katra aizliegtā komerciāla paziņojuma sūtīšana ir atsevišķs pārkāpums!
- Administratīvā atbildība: izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu fiziskajām personām no 100 līdz 350 Ls, bet juridiskajām personām - no 500 līdz 5000 Ls!

5. Darījumi e-vidē

- Informācija par pakalpojuma sniedzēju
- Pirms pakalpojuma izdarīšanas sniedzamā informācija
- Pasūtījumu izdarīšanas īpatnības
- Informācija par līguma noteikumiem

5. Darījumi e-vidē

- Līguma noslēgšana - pamatprincipi (oferte - akcepts)
- Elektronisks dokuments - jebkuri elektroniski radīti, uzglabāti, nosūtīti vai saņemti dati, kas nodrošina iespēju tos izmantot kādas darbības veikšanai, tiesību īstenošanai un aizsardzībai

5. Darījumi e-vidē

- Prasība pēc dokumenta rakstveida formas attiecībā uz elektronisko dokumentu ir izpildīta, ja elektroniskajam dokumentam ir elektroniskais paraksts un elektroniskais dokuments atbilst citām normatīvajos aktos noteiktajām prasībām
- Elektronisks paraksts - tehnoloģiski neitrāls termins (dati - pievienoti elektroniskajam dokumentam vai loģiski saistīti ar šo dokumentu, nodrošina elektroniskā dokumenta autentiskumu un apstiprina parakstītāja identitāti)
- Drošs elektronisks paraksts - tehnoloģiski specifisks termins (nodrošina identitātes noskaidrošanu)

5. Darījumi e-vidē

- Elektroniskais dokuments uzskatāms par pašrocīgi parakstītu, ja tam ir drošs elektroniskais paraksts - visdrošākais veids.
- Alternatīva - elektronisko dokumentu uzskata par pašrocīgi parakstītu arī tajos gadījumos, kad ir:
  - elektroniskais paraksts un
  - puses par elektroniskā dokumenta parakstīšanu ar elektronisko parakstu ir vienojušās rakstveidā

5. Darījumi e-vidē

- Elektroniskais paraksts ir tiesisks pierādījums.
- Nevar ierobežot kā pierādījuma iesniegšanu tikai tāpēc, ka:
  - 1) dokuments ir elektroniskā formā;
  - 2) tam nav droša elektroniskā paraksta.

Šī ir svarīga prezumpcija, kuras nostiprināšana praksē vēl tikai stāv priekšā.

6. Speciāli noteikumi

- Elektronisko sakaru pakalpojumi - par atlīdzību un kuri pilnīgi vai galvenokārt sastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko sakaru tīklos.
- Speciālas preces un pakalpojumi (piem., zāles, alkohols, izlozes, azartspēles).
- Intelektuālā īpašuma jautājumi (domeinu vārdi un preču zīmes).

Paldies!

Agris Repšs, Partneris

e-pasts: agris.repss@sorainen.lv

Igaunija

Pärnu mnt. 15
10141 Tallina, Igaunija
tel +372 640 0900
fakss +372 640 0901
sorainen@sorainen.ee

Latvija

Kr. Valdemāra iela 21
LV1010 Rīga, Latvija
tel +371 6 736 5000
fakss +371 6 736 5001
sorainen@sorainen.lv

Lietuva

Jogailos g. 4
LT01116 Viļņa, Lietuva
tel +370 5 268 5040
fakss +370 5 268 5041
sorainen@sorainen.lt

Baltkrievija

Pobediteley Ave. 23/3
220004 Minska, Baltkrievija
tel +375 17 306 2102
fakss +375 17 306 2079
sorainen@sorainen.by